

Sådan fodrer du den tykke hest i vintermånederne DEL 2

Af Louise Pedersen, Hestezonen.dk

Hvis ikke du har læst **del 1** om fodring af den tykke hest så vil jeg anbefale du gør det. Der er nemlig noget baggrundsviden i forhold til at definere en tyk hest, samt forstå, hvorfor det giver mening at slanke den om vinteren.

Når din hest skal tabe sig hjælper det ikke bare at give den mindre foder. Der skal en minimumsmængde af grønt grovfoder til for at opretholde et sundt stofskifte, en god fordøjelse og for at modvirke at hesten får fodringsrelateret mavesår.

Halm er i den forbindelse ikke et grovfoder – men bør i denne sammenhæng ses som noget der i små mængder kan fordrives tid med at indtage.

Det man som hesteejer stræber efter - og det man rent faktisk opnår, er ikke altid det samme, da heste er lige så individuelle som os mennesker, og derfor sjældent passer i en kasse. Når det så er sagt, så er der alligevel nogle fælles træk i foderplanen, som det giver mening at se på. I dette indlæg vil jeg derfor se nærmere på hvordan du kan fodre den tykke hest (så den forhåbentligt taber sig).

Det der med sukker og stivelse

Det spørgsmål jeg oftest får er: “Jeg har en tyk hest, så jeg vil gerne have et foder uden sukker og stivelse, hvad kan du anbefale?”

Mit svar til det er, at det afhænger helt af hvilket grovfoder der bruges sammen med, og hvilket næringsindhold der er i det. Dertil kan jeg nævne, at der findes IKKE noget foder uden sukker og stivelse! Sukker og stivelse er en essentiel del af planternes opbygning. Det findes i varierende mængder i forskellige fodertyper. Hvis jeg lige kort skal grave ned i det, er fibre også en type kulhydrat. Fibre opfører sig bare ikke på samme måde som fx melasse.

Når vi ser på en “slankefoder”, altså det der købes i en sæk, *så skal du særligt være opmærksom på mængden af sukker/stivelse pr. dag.*

Det er rigtigt, at man bør vælge et foder med et lavt indhold af sukker og stivelse, til heste der er overvægtige. Men du kan vælge et foder med 20 % stivelse og en lav dosering, som giver mindre stivelse pr dag end et stivelsesreduceret foder med 7% stivelse, og som du skal bruge mere af pr dag.

Eksempel:

20% stivelse i 500 gram foder = 100 gram stivelse pr dag

7% stivelse i 1,5 kg foder = 105 gram stivelse pr dag

Uanset hvad, så er krybbefoderet i min optik lidt en bi-ting, i forhold til at få hesten til at tabe sig, hvis ikke man har styr på at vælge grovfoder.

Det kan ikke understreges nok, at i og med at krybbefoderet kun udgør ca 10% af foderplanen, kan det godt blive lidt overdrevet at have fokus på foderet i sækken, hvis man slet ikke går op i at kende til indholdet på de resterende 90% af foderplanen: Grovfoderet!

Grovfoderet er det der sparker r.. i en foderplan!

For lige at forklare hvorfor jeg går så meget op i grovfoder, så får du lige en lyn-intro til begreber om energi* i foderet. Det er nemlig det, det primært handler om. Energi handler i dette tilfælde ikke om hvor tændt hesten bliver af at æde - men hvor tyk.

Hesten har brug for en vis mængde energi for at opretholde sit huld. Som tommelfingerregel siger man en foderenhed pr 100 kg hest til vedligehold. Så cirka 5 foderenheder for at en 500 kg hest skal opretholde sit huld uden at tage på eller tabe sig.

Lad os antage at vores 500 kg hest er for tyk. Den burde veje 500 kg, men vejer 570. Det gør den fordi den får for mange foderenheder. For at "Musse" kan tabe sig, skal den altså have tilført mindre energi. Derfor vil det give mening at nøjes med at give "Musse" 4 foderenheder pr dag, i en periode indtil "Musse" har nået sin optimalvægt.

Og nu kommer udfordringen!

For "Musse" får 7,5 kg hø nu og må ikke få mindre.

Hvis "Musse" får mindre hø, vil den være i risiko for at få mavesår, fordøjelsesforstyrrelser, svinge i energi og udvikle adfærdsforstyrrelser.

Det er her at en grovfoderanalyse er guld værd!

Grovfoder, altså hø og wrap kan begge dele svinge mellem at du skal bruge omkring 1 kg til en foderenhed (FE) til at du skal bruge knap 4 kg til en FE (tal fra 2016).

Hvis "Musse" får af det grovfoder hvor der er 1 FE pr kg foder får "Musse" altså ca. 7,5 FE. Altså 2,5 FE mere end den reelt har behov for - og så er der ikke noget mærkeligt i, at den bliver tyk!

Hvis "Musse" derimod får af det mere næringsfattige hø, hvor der bruges 4 kg pr. FE, så vil "Musse" få cirka 1,9 FE og tabe sig.

For at give "Musse" de foreslåede 4 FE (foderenheder) pr dag kan man med det næringsfattige hø altså give den mere at æde - faktisk hele 16 kg hø, og den vil stadig tabe sig, men på en langt sundere måde, end hvis man "sulter den".

Konklusion

En hest skal have minimum 1 kg tørstof pr.100 kg hest pr.dag fra grønne fibre pr dag. Det svarer cirka til 1,5 kg hø eller 2 kg (let fugtig) wrap pr. 100 kg hest.

Det svarer til 7,5 kg hø eller 10 kg wrap. Som MINIMUMSMÆNGDE.

Derfor vil jeg anbefale dig, at vælge et grovfoder med analyse, så det passer til din hest. Hvis det fx er "Musse" på 570 kg, med en optimal vægt på 500 kg og som skal have 4 foderenheder pr dag, så skal du lede efter et grovfoder der matcher følgende:

- 10 kg wrap (minimum pr dag): Hvis der står i analysen, at der er 2,5 kg foder pr FE, så passer det med at "Musse" får 4 FE pr dag.
- 7,5 kg hø (minimum pr dag): Hvis der står i analysen, at der er 1,8 kg foder pr FE, så passer det med, at "Musse" får 4 FE pr dag.

Vælg et koncentreret krybbefoder af god kvalitet og dosér det mineralholdige foder efter hestens overvægt i stedet for idealvægt.

En tyk krop er mere belastet og har et større behov for mineraler. At spare på et i forvejen koncentreret, sukker- og stivelsesreduceret krybbefoder i håb om at hesten taber sig, er som at undlade vitaminpillen i håb om at maden ikke feder ;-)

Hvis du synes det er noget bøvl at læse og tolke grovfoderanalyser - så vis den til den uddannede fodringskonsulent du plejer at konsultere vedrørende din hests foderplan. Vedkommende kan helt sikkert hjælpe dig!

*OBS: Vedrørende energi, så er det lidt gammeldags at angive i foderenheder/FE. Men, da det er det lettest tilgængelige at regne i, og i og med at det stadig står på grovfoderanalyserne, så har jeg valgt også at bruge det her. 1 foderenhed (FE) svarer til 13,2 Megajoule (MJ). Energien i det meste hestefoder (i sække) angives i MJ.